

RANDERS KOMMUNE

POLITIK FOR BORGERE MED SÆRLIGE BEHOV

2023-2026

FORORD

Borgerens ønsker, drømme og mestring af eget liv er afsættet for det fælles arbejde i mødet mellem borgeren og kommunen. Det er med udgangspunkt heri, at vi i de kommende år vil arbejde for, at flere borgere får mulighed for at være en del af fællesskabet - og samtidig styrke fællesskabet.

Politik for borgere med særlig behov er med til at sikre den rette kurs, da politikken beskriver de overordnede rammer, indsatser og fundamentet for samarbejdet med borgere i Randers Kommune, der har en funktionsnedsættelse eller andre barrierer og af denne grund har et særligt behov for støtte fra kommunen. Fokus er livskvalitet for borgerne og at understøtte, hver enkelt i at gribe de muligheder livet byder.

Det er en fælles kommunal forpligtigelse at støtte op om borgere med særlige behov, og det kræver derfor et godt samarbejde på tværs internt i kommunen. Det kræver samtidig et godt samarbejde med bruger- og interesseorganisationer, frivillige, pårørende, civile kræfter og øvrige samarbejdspartnere, hvis vi skal lykkes sammen.

Med disse ord ønsker vi dig god læselyst.

Torben Hansen
Borgmester

Rosa Lykke Yde
Formand for Socialudvalget

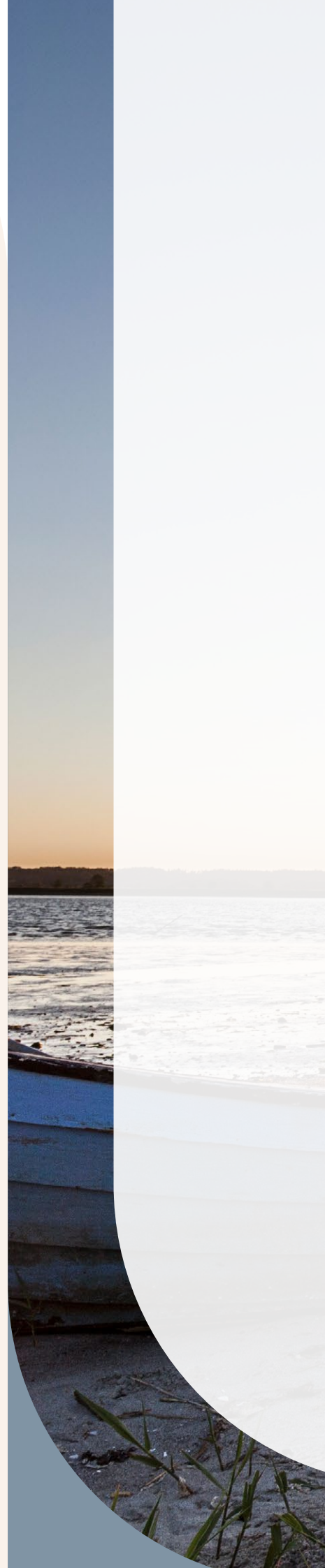

INDHOLD

Formål	3
Målgruppe	4
Fundament	5
Mestring og sammenhæng	6
Indsatser	9
Handling	11

Foto

Jesper Rais
Colourbox

FORMÅL

Politik for borgere med særlige behov beskriver de overordnede rammer for Randers Kommunes samarbejde med borgere, der har en funktionsnedsættelse og derfor har behov for støtte fra kommunen.

Politikken er en paraply over kommunens samlede indsats for borgere med særlige behov og indeholder de centrale værdier, udstikker det overordnede formål og beskriver indsatsområderne for målgruppen. Politik for borgere med særlige behov er forankret i socialområdet og udmøntes i samarbejde med de øvrige forvaltninger. Under politikken findes strategier og aftaler, der beskriver hvordan der for de respektive målgrupper bliver arbejdet konkret og sat mål for indsatserne. De konkrete indsatser kan findes i Børnehandicapplanen, Voksenhandicapplanen samt Strategi og aftale for Psykiatri- og Udsatteområdet.

Politik for borgere med særlige behov 2023 er en revideret udgave af politikken fra 2018. Politikken er revideret, så der er skabt sammenhæng med byrådets vision for 2023-2030. Råd, fagpersonale og interessenter har bidraget med input til revideringen af politikken.

MÅLGRUPPE

Målgruppen for politikken er borgere over 18 år i Randers Kommune. Indsatsen for børn og unge med behov for hjælp i alderen 0-17 år er omfattet af Børn- og Ungepolitikken.

Målgruppen er eksempelvis:

- Borgere med misbrugsproblemer
- Borgere med psykisk sårbarhed og sygdom
- Borgere med fysiske handicaps
- Borgere med udviklingshandicap
- Borgere med senhjerneskade
- Borgere med autisme
- Borgere med ADHD
- Borgere i hjemløshed

FUNDAMENT

Politik for borgere med særlige behov tager afsæt i værdierne i Randers Kommune som udtrykt i Personale- og ledelsespolitikken, i Serviceloven, de generelle principper fra FN's handicapkonvention og FN's verdensmål. Politik for borgere med særlige behov spiller således sammen med lokale, nationale og internationale mål, love og konventioner.

FN's verdensmål

Politikken tager afsæt i en række af FN's verdensmål. Det drejer sig særligt om verdensmål nr. 10, der sætter fokus på, at man gennem inddragelse af borgerne kan mindske uligheden. Desuden sætter verdensmål nr. 3, 8 og 11 fokus på at sikre et godt fysisk og mentalt helbred blandt alle borgere, samt at beskæftigelse og uddannelse har en positiv effekt på trivsel.

FN's Handicapkonvention

Politikken bygger på de generelle principper fra FN's handicapkonvention, som har til formål at fremme respekt og værdighed blandt personer med handicap. Konventionen sætter fokus på inklusion, lige muligheder og frihed til at træffe egne valg.

Serviceloven

Formålet med Serviceloven er, 1) at tilbyde rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer, 2) at tilbyde en række almene serviceydelser, der også kan have et forebyggende sigte, og 3) at tilgodese behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Formålet med hjælpen efter Serviceloven er at fremme den enkeltes mulighed for at udvikle sig og for at klare sig selv eller at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Hjælpen efter Serviceloven bygger på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie og på den enkeltes ansvar for at udvikle sig og udnytte egne potentialer, i det omfang der er muligt for den enkelte. Hjælpen tilrettelægges på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den enkelte persons behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte. Afgørelse efter loven træffes på baggrund af faglige og økonomiske hensyn.

Personale- og ledelsespolitikken

Politikken hviler på de fire værdier i personale- og ledelsespolitikken i Randers Kommune; ordentlighed, ligestilling, udvikling og frihed.

MESTRING OG SAMMENHÆNG

Randers Kommune mener, at alle skal have mulighed for at være en del af fællesskabet, og samtidig kan bidrage til fællesskabet. Alle kan dog opleve modgang eller stå i en vanskelig livssituation, der betyder at der er behov for støtte og en hjælpende hånd. Politik for borgere med særlige behov skal derfor understøtte borgere i målgruppen med at mestre eget liv, og et vigtigt redskab på vejen dertil er at skabe sammenhæng og helheder i indsatserne for borgerne.

Mestring af eget liv

I samarbejde med borgerne har vi fokus på at understøtte den enkeltes mulighed for mestring af eget liv, herunder hvad der giver mening for den enkelte. Vi definerer mestring af eget liv som den enkeltes evne til at involvere sig i forbedring af egen situation og medvirke til at skabe et meningsfuldt liv. Mestring af eget liv betyder at have mulighed for at påvirke sin livssituation og kunne træffe beslutning om at leve et meningsfuldt liv.

Mestring af eget liv er samtidig med til at øge borgerens livskvalitet og aktive deltagelse i fællesskabet.

Sammenhæng og helhed

Det har betydning for borgerne, at vi understøtter det hele menneske og dermed at vi styrker borgerens oplevelse af sammenhæng og helhed i de indsatser, borgerne tilbydes. Mange borgere med særlige behov har behov for støtte fra flere afdelinger i kommunen, andre offentlige tilbud og civilsamfundet. Med Politik for borgere med særlige behov har vi blik for betydningen af at styrke oplevelsen af sammenhæng og helhed.

Med politik for borgere med særlige behov vil socialområdet række ud til de øvrige politikområder i Randers Kommune, andre offentlige tilbud og civilsamfundet, så borgernes mestring bliver understøttet af fokus på helheden.

INDSATSER

En række forhold har betydning for borgerens mestring. I Politik for borgere med særlige behov sættes der fokus på fem indsatsområder der har betydning for mestring af eget liv. Disse er; sundhed, sociale relationer, fritid, bolig, uddannelse og beskæftigelse.

Randers Kommune skaber sammenhæng og mestring ved at støtte op om borgernes sundhed

Borgere med særlige behov har generelt en dårligere sundhedstilstand end resten af befolkningen. Det er derfor væsentligt at have fokus på sundhed, så uligheden i sundhed mindskes. Endvidere kan borgerens fysiske og psykiske problemer have indgribende betydning for borgerens livsførelse og muligheder. Det er derfor væsentligt at have fokus på sundhed i arbejdet med at øge borgerens mestring af eget liv.

Randers Kommune har fokus på sundhed ved at:

- Samarbejde med og hjælpe borgerne videre i relevante indsatser i kommunen og sundhedsvæsenet, herunder praktiserende læger, hospitaler og psykiatrien.
- Tilbyde en god og effektiv socialpsykiatriindsats og rusmiddelbehandling.
- Arbejde med sundhed på tværs af området og have fokus på KRAM-faktorerne (Kost, Rygning Alkohol og Motion og de dobbelte Kompetencer, Relationer, Accept og Mestring), og herunder henvise til relevante tilbud.
- Udbyde sundhedsrettede aktiviteter for målgruppen.
- Bygge bro til det etablerede foreningsliv, eksempelvis på idræts- og kulturområdet.

Randers Kommune skaber sammenhæng og mestring ved at støtte op om borgernes sociale relationer

Alle har brug for et socialt liv. Sociale relationer går på tværs af bolig, arbejde samt fritid, uddannelse og beskæftigelse og skabes i alle sammenhænge. Sociale relationer med familie og venner er vigtige for alle borgere, også for socialt udsatte. Socialt udsatte føler sig ofte ekskluderet fra det sociale liv. Støtte til de primære pårørende/netværk er derfor vigtig, da borgeren måske ikke har andre.

Randers Kommune har derfor fokus på at:

- Bevare og udbygge inddragelsen af de primære pårørende og det primære/sekundære netværk i borgerens liv.
- Støtte op om, at borgeren dels bevarer gode sociale relationer og dels knytter nye relationer på tværs af bolig, arbejde, uddannelse og fritid.
- Udbyde sociale aktiviteter – og samtidig bygge bro til det eksisterende foreningsliv.
- Samarbejde med frivillige, som kan tilbyde socialt samvær og støtte op om borgernes sociale liv.

Randers Kommune skaber sammenhæng og mestring ved at støtte op om borgerens fritid

Aktiviteter fremmer livskvaliteten for borgerne i målgruppen. Det øger følelsen af at være en del af fællesskabet. Der kan være mange forskelligartede behov grundet den brede målgruppe, og der skal derfor være plads til det individuelle.

Randers Kommune arbejder med at understøtte fritidsrettede aktiviteter ved at:

- Samarbejde med det eksisterende foreningsliv, eksempelvis idrætsforeninger, og bygge bro hertil.
- Samarbejde med bruger- eller interesseorganisationer.
- Understøtte borgeren i at udvælge og opsøge fritidsaktiviteter efter eget behov.
- Inddrage frivillige, som kan hjælpe med følgeskab og lignende.
- Understøtte fællesskaber ud fra interesser.
- Understøtte at tilbuddene er tilgængelige - også for borgere med fysiske, psykiske eller kognitive begrænsninger i funktionsevnen.
- Hvis borgerne ikke kan indgå i et almindeligt fritidsliv, kan fritidslivet være en del af den socialpædagogisk indsats.

Randers Kommune skaber sammenhæng og mestring ved at støtte op om borgerens boligsituation

En stabil boligsituation er en fundamental forudsætning for at mestre eget liv. Randers Kommune vil derfor prioritere, at borgerne bor i egen bolig, og understøtte borgerens mestring i boligen. Som alle andre mennesker ønsker borgere med særlige behov at bo tæt på familie, venner, beskæftigelse og fritidsinteresser. Randers Kommune vil derfor understøtte mulighederne for at skabe boligløsninger i nærområdet. Nogle borgere med komplekse sociale vanskeligheder har svært ved at finde og fastholde en passende bolig og har brug for støtte til det. For nogle borgere kan det være svært at leve op til de krav, der stilles fra naboer eller udlejers side.

Randes Kommune har derfor fokus på at:

- Støtte borgere med særlige behov til at få og fastholde en bolig.
- Styrke mulighederne for at skabe boligløsninger i nærområdet.

Randers Kommune skaber sammenhæng og mestring ved at støtte op om borgernes uddannelse og beskæftigelse

Randers Kommune har en vision om at flere skal i uddannelse og beskæftigelse. Borgere med særlige behov skal have mulighed for at uddanne sig, arbejde og blive en del af fællesskabet. En tilknytning til arbejdsmarkedet eller en uddannelse skal bidrage til at øge den enkeltes personlige mestring, selvstændighedsfølelse, sociale relationer, selvværd og trivsel. Borgerne kan have behov for en særlig understøttende indsats for at komme i uddannelse eller i beskæftigelse, da nogle ikke eller kun sporadisk har haft kontakt til arbejdsmarkedet.

Randers Kommune vil støtte op om:

- En stærk ungeindsats, hvor alle unge får en uddannelse eller passende beskæftigelse.
- At understøtte borgeren i at finde et arbejde og nedbryde de barrierer, som står i vejen for, at borgeren kommer i arbejde.
- At samarbejde på tværs i kommunen for at sikre en helhedsorienteret og koordineret indsats.
- At samarbejde med socialøkonomiske virksomheder.
- At understøtte at virksomheder offentlige som private i højere grad udviser social ansvarlighed, eksempelvis ved at uddele CSR certifikater (Certifikation på at virksomhederne er socialt ansvarlige).
- At understøtte det rummelige arbejdsmarked

HANDLING

Politik for borgere med særlige behov udgør rammen om udviklingen af indsatsen til målgruppen. Omsætningen af politikken sker derfor dels i den løbende udvikling af indsatsen til borgerne i et samarbejde med de øvrige politikområder og dels i udmøntningen af de faglige strategier og aftaler. I strategier og aftaler sættes konkrete mål for udviklingen af indsatserne til de enkelte målgrupper.

Randers Kommune
Laksetorvet
8900 Randers C
www.randers.dk

RANDERS